LV

EIROPAS CENTRĀLĀ BANKA

EIROPAS CENTRĀLĀS BANKAS ATZINUMS

(2006. gada 3. aprīlis)

pēc Latvijas Bankas lūguma par likumprojektu, ar ko groza likumu „Par Latvijas Banku”

(CON/2006/19)

Ievads un tiesiskais pamatojums

Eiropas Centrālā banka (ECB) 2006. gada 21. februārī saņēma Latvijas Bankas lūgumu sniegt atzinumu par likumprojektu, ar ko groza likumu „Par Latvijas Banku” (tālāk tekstā – „likumprojekts”).

ECB kompetence sniegt atzinumu pamatojas uz Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 105. panta 4. punktu un Padomes 1998. gada 29. jūnija Lēmuma 98/415/EK par valstu iestāžu apspriešanos ar Eiropas Centrālo banku par tiesību aktu projektiem[1] 2. panta 1. punkta trešo ievilkumu, jo likumprojekts attiecas uz valsts centrālo banku (VCB). ECB Padome šo atzinumu ir pieņēmusi saskaņā ar Eiropas Centrālās bankas Reglamenta 17.5. panta pirmo teikumu.

1. Likumprojekta mērķis

Likumprojekta galvenais mērķis ir veicināt likuma „Par Latvijas Banku” atbilstību Līgumam un Eiropas Centrālo banku sistēmas un Eiropas Centrālās bankas Statūtiem (tālāk tekstā – „Statūti”). Tas nosaka, ka Latvijas Banka ir ECBS dalībniece un rīkojas saskaņā ar ECB pamatnostādnēm un norādījumiem. Turklāt tas atzīst ECB tiesības apstiprināt Latvijas Bankas dalību starptautiskajās monetārajās iestādēs. Likumprojekts precizē arī dažas citas likuma „Par Latvijas Banku” normas un saskaņo tajās lietotos terminus ar citiem Latvijas likumiem.

2. Vispārīgi apsvērumi

Saskaņā ar apspriešanās vēstuli likumprojekts stāsies spēkā tūlīt pēc tā pieņemšanas Latvijas parlamentā. Tāpat no apspriešanās vēstules ECB saprot, ka tiek gatavoti turpmāki likuma „Par Latvijas Banku” grozījumi. Tāpēc šajā atzinumā netiks vērtēti pašlaik spēkā esošā likuma „Par Latvijas Banku” noteikumi, kas būs jāpielāgo, lai Latvija ieviestu euro un Latvijas Banku integrētu Eurosistēmā. Taču ECB atzīmē, ka atbilstoši Līguma 109. pantam bija jāpielāgo Latvijas nacionālie tiesību akti, lai līdz 2004. gada 1. maijam nodrošinātu to atbilstību Līgumam un Statūtiem. Tiek sagaidīts, ka šis process tiks pabeigts līdz 2006. gada konverģences ziņojuma sagatavošanai. Tomēr nacionālajiem tiesību aktiem, ar ko valsts

1 OV L 189, 3.7.1998., 42. lpp.

centrālo banku integrē Eurosistēmā, jāstājas spēkā tikai tad, kad stājas spēkā iepriekš minētā integrācija, t.i., dienā, kurā dalībvalsts ar izņēmuma statusu ievieš euro.

3. Īpaši apsvērumi

3.1. ECB atzinīgi novērtē likuma „Par Latvijas Banku" 2. panta jauno formulējumu, saskaņā ar kuru Latvijas Banka ir ECBS dalībniece un ir pakļauta ECBS normatīvajam regulējumam (lai gan, protams, atsauce uz pamatnostādnēm un norādījumiem saskaņā ar Statūtu 14.3. pantu ir būtiska tikai Latvijas Bankai pilnībā integrējoties Eurosistēmā).

3.2. ECB tāpat atzinīgi novērtē ierosināto jauno daļu likuma „Par Latvijas Banku" 7. pantā, kas atzīst ECB tiesības apstiprināt Latvijas Bankas dalību starptautiskajās monetārajās iestādēs, jo šī daļa likumu „Par Latvijas Banku" saskaņo ar Statūtu 6.2. pantu. Tomēr ECB atzīmē, ka saskaņā ar Statūtu 43.1. pantu šo normu piemēro no dienas, kurā Latvijas Banka tiek integrēta Eurosistēmā. Tāpēc ierosinātajam grozījumam būtu jāstājas spēkā dienā, kurā Latvija ievieš euro.

3.3. ECB atzīmē, ka likumprojektā nav ietverts Latvijas Bankas padomes (tālāk tekstā – „padome") locekļu personiskās neatkarības jautājums. Likuma „Par Latvijas Banku" 22. pantā pašlaik noteiktie prezidenta, prezidenta vietnieka un citu padomes locekļu atbrīvošanas no amata pamatojumi ir šādi: 1) viņu iesniegums par atkāpšanos no amata, 2) spēkā stājies tiesas spriedums, ar kuru Latvijas Bankas prezidents, viņa vietnieks vai padomes loceklis notiesāts par tīša nozieguma izdarīšanu, 3) Latvijas Bankas prezidents, viņa vietnieks vai cits padomes loceklis nepārtraukti vairāk nekā sešus mēnešus pēc kārtas slimības dēļ nevar pildīt savus amata pienākumus. ECB 2004. gada konverģences ziņojumā, kā arī ECB Atzinumā CON/2005/20 secināts, ka likuma „Par Latvijas Banku" 22. pantā pašlaik noteiktajiem Latvijas Bankas prezidenta atbrīvošanas no amata pamatojumiem nepieciešama turpmāka pielāgošana, lai tie pilnībā atbilstu Statūtu 14.2. pantam. Tāpēc ECB iesaka šo nekavējoties risināmo jautājumu ietvert jau šajā likumprojektā.

3.4. Likumprojekts groza likuma „Par Latvijas Banku" 35. pantu, lai Latvijas Banka varētu darboties Latvijas, Eiropas Savienības dalībvalstu un ārvalstu finanšu tirgos, veicot darījumus ar finanšu instrumentiem un dārgmetāliem. Finanšu instrumentu tirgus likumā finanšu instrumenti definēti kā "vienošanās, kas vienlaikus vienai personai rada finanšu aktīvus, bet citai personai – finanšu saistības vai kapitāla vērtspapīrus". Šī definīcija ir samērā plaša un šķiet aptveram arī prasījumu, piemēram, banku aizdevumu, aizdošanu un aizņemšanos. Attiecīgi, ierosinātais 35. panta formulējums šķiet pietiekami plašs, lai aptvertu visus Statūtu 18.1. pantā minētos darījumus.

3.5. Visbeidzot, ECB atzīmē grozījumus likuma „Par Latvijas Banku" 38. pantā, kas nosaka obligāto rezervju prasības. Tomēr jānorāda, ka šie pasākumi neveicina Latvijas rezervju prasību tālāku

saskaņošanu ar režīmu, kas noteikts atbilstoši Statūtu 19. pantam un attiecīgajiem Kopienas tiesību aktiem[2]. Tāpēc šo pantu pirms Latvijas Bankas integrācijas Eurosistēmā būs jāgroza vēlreiz.

Šo atzinumu publicēs ECB interneta lapā.

Frankfurtē pie Mainas 2006. gada 3. aprīlī

[parakstīts]

ECB priekšsēdētājs

Jean-Claude TRICHET

2 Padomes 1998. gada 23. novembra Regula (EK) Nr. 2531/98 par obligāto rezervju piemērošanu, ko veic Eiropas Centrālā banka, OV L 318, 27.11.1998., 1. lpp., un 2003. gada 12. septembra Regulu ECB/2003/9 par obligāto rezervju piemērošanu, OV L 250, 2.10.2003., 10. lpp.